

A
 CSÁSZARI és KIRÁLYI FELSÉG
 ENGEDELMÉVEL.

I.

Költ Bétsben; Szent-Jakab-Havának (Júliusnak)
 3-dik napján; 1795-dik Esztendőben.

Hadi és Békességes Környülállások.

A' Német - Birodalomból. —

Frankfurtból Jún. 21-dikénn: — „Úgy
 értjük, hogy a' tartalék - (rezerva-) ágyúk
 el-szállítódnak *Moguntziából*, a' *Sváb-Ke-*
rületnek (Circulus Suevicusnak) Günzburg
 nevű Városába. Most megént foly a' hí-
 re, hogy azon esetben; ha meg-szünik a'
 had-folytatás, Frantzia - Ország és a' Né-
 met-Birodalom között: *Moguntzia*, neu-
 trálissá, az az, a' Hadakozandó Feleknek

A

eggyikhez se' hajlóvá) tétettetik, és *Prusz-
szusok* mennek belé. "

Eggy *Sváb* Újságban olvastatik az itt következő *Level*, melly, Jún. 21-dik napján költ *Kehl* nevezetű, és *Straßburggal* által ellenbenn a' *Rajna'* innenső mellyéken fekvő *Városából Aló-Alzátzianak*: „Itt most öt *Spionok* vagynak fogva, kik *Arúloi* vóltak *Hazajoknak*, annak kebelében, és álnok foglalatosságokat résszerént *Levelek* által gyakorolták; résszerént pedig olytán *jegyek* által, mellyek éránt előre meg-alkudtak vala már a' *Frantziákkal*.

Mannheimből Jún. 23-dikán: — „A' *Rajna'* túlsó mellyékéről erre a' részre futott *Személlyek*, számosan takarodtak vala már vissza honnyaikba: de tegnap vízfiz-tartóztattak a' *Frantziák* minden által kívánkozókat. "

Kolóniával által ellenben, nagyon vígyázott a' *Tsászári Sereg* Jún. 18-dikán, a' *Rajna'* túlsó mellyéken szaporodó *Frantziák'* mozgásaikra.

Thal-Ehrenbreitsteinből Jún. 22-dikén: — „Ugy láttzik, hogy a' melly *Frantziák* *Luxemburg'* Várát ostromlották vólt: *Moguntzia* felé vették útjokat: mert tegnap és ma sok *Frantzia* *Katonákat* látunk el-takarodni a' *Felső-Rajnai* *Vidékekre*. Tegnap a' *Rajna'* partja mellett lévő úton kezdtek masírozni: de már ma

nem merték fzerentséltetni magokat, hogy a' ne történnyen rajtok; a' mi tegnap történt. *Horcheimi* és *Niederlahnsteini* Sántzainkból t. i. olly foganatosan durrogtak ellenek ágyúink; hogy ők kéntelenítették ágyúikat el-hagyni, és szaladásra venni a' dolgot. Közzülök el-húllottak egynehányan: részünkről egyéb kár nem esett; hanem hogy egy ember könnyü sebet kapott; és hogy két frantzia golyóbis közzül eggyik a' Tanátsházat érte *Niederlahnsteinbann*; a' másik pedig egy magános házat talált. “

Prágából Jún. 23-dikánn: — „A' melly hadi-készületek tétetnek itten: tsupán arra valók; hogy a' *Rajna'*-mellyékén lévő Ts. K. Seregek' számára fogyatkozás nélkül lehessen innen mind addig eleséget, fegyvert, 's ágyú és puska-töltéseket szállítani: a' míg kívántatni fog.“

Olasz - Országból. —

A Szárdíniai Király' Lakó-Városából Turinből Jún. 13-dikánn: — „*Pedemontzium'* széleinn a' *Genuai* Közönséges-Társaság' birtokai felé előlvígyázó Katonáink, és a' Frantzia Forposztok között gyakor tsatázások estek Jún. 5-dik és következő napjainn. Vitézeink, 39 Frantziákat fogtak: 's kitsinben múlt, hogy azoknak Tisztjeket is el nem fogták: de a' Fr. Tiszt, ámbár lövést kapott tzombján: még is le-ugrott egy magas köszikláról, 's meg-szabadította magát.“

Mediolánum (Meyland) Városából
 Jún. 18-dikánn: — „*Devins* Ts. K. Generális' fő-quártélyya, még ez ideig *Cairo* nevű *Pedemontziumi* Erősségben vagyon: de a' Serege, által-takarodott a' *Genuai* Respublika' földjére, 's *Carcare* nevű Helységnél állapotodott meg.“

Nagy - Britanniából. —

Hogy *Ámerika*-mellyéken, *Saint - Eustache* nevű Szigetet újra el-vették az *Anglusok* a' *Frantziáktól*: bizonyítja egy *Tudósítás*, melly, Ápr. 11-dik uapján költ, azon a' tájon fekvő *St. Thomas* nevű Szigetjeből a' *Dánusoknak*.

Pitt Minister, hiszi állandóúl, hogy a' *Republikánus Frantziák'* szándékát fogamatosabban meg nem ronthatja, minthá a' *Frantzia - Ország* belső nehéz környülállásokat még inkább nehezíti. Az efféle nehezebbítésre, leg-használatosabb eszköznek mondotta lenni *Pitt* Úr, az *Ausztriai Birodalom'* erejét 's próbált jószívűségét; de egyfersmind hathatós indító oknak állította ezt arra lenni, Jún. 3-dik napján már másodszor: hogy az *Országgyűlés* vállallyon kezességet, a' *Tászári Felség'* számára fel-vejendő 4600000 font sterlingért. Meg-állott ekkori Feltétele is *Pitt* Úrnak: mert tsak harminzöt vokok ellenzették azt: helybe-hagyták pedig hatvanan.

Frigyes - Belgyiomból. —

A' *Prassziai Birodalom'* Kikötőhelyei-

ben barátságosan bánnak a' *Frigyes-Belgyiomi* hajókkal. Hasonló módonn bánik *Frigyes-Belgyiom* is a' *Piusszus* hajókkal.

A' *Tievíri*, és *Kolóniai* Választó-Herzgegektől olly Írásokat vett *Frigyes-Belgyiornak* Fő-Kormányfzékje, mellyekből ki-tettzik, hogy a' nevezett Fejedelmek, szép egyességben kívánnak élni *Frigyes-Belgyiommal*.

Frantzia - Országból. —

A Vándéi Hadról.

Sok várás után, ugyan tsak érkeztek végre Hírmondók *Brestből Párisba* Jún. 14-dikén: de melly félelmes újtjok lett légyen, a' Királyt-kívánó Lakosok miatt: meg-lehet onnan ítélni: hogy a' *Laval* mellett fekvő *Pertrei* erdőnn által, 600 gyalog Katonák; 300 Lovasok; és három ágyúk vóltak a' Kísérőik. Több rendbéli tsatákról vittek hírt, mellyekben, a' Republikánus Vezérek' Tudósítása szerént a' Royalisták vesztettek. Meg-vitték az említett Kurírok egynehány ízbéli Hirdetményeiket is a' Rep. Vezéreknek, mellyeknek summája oda megy-ki: hogy a' Pártütésnek tsupán a' Fejei fognak büntetésre vonattatni: egyéb *Chouanok*nak pedig, kik a' Békesség-kötéshez akarják magokat alkalmaztatni; a' Békesség kötésnek minden jótéteményeibenn való részesíttetés ígérődik.

Más Tudósítások szerént; mind inkább inkább nevededik a' Királyt-kívánó

és a' Republikánusokkal ellenkező Frantziák' ereje.

Nantesi Levelek, mellyek Jún. 18-dikán érkeztek *Páris*ba, azt írják *Charette*ről, hogy számos Kísérőktől körül-véteve Konferentziát (Beízelgetést) tartott *Ruelle* nevű Nemzet-gyűlési Taggal, kihez így szólott a' többek között: „Tudom hogy az én el-fogattatásom eránt, parantsolat van a' Közjóra-ügyelő-Deputátziótól a' Kegyelmed' zsebjében. Ezt Kegyelmednek helybe nem hagyom: és én nem félek.“

A' Republikánus vagy Közönséges-Társaságot akaró Frantziáknak, nem kis fejeget üt a' fejekbe annak meg-gondolása: Mire határozzák már most magokat a' Rojalista vagy Királyt kívánó Frantziák, midőn látják, hogy Az, kit ők Királyoknak neveznek, nints többé *Páris*bann a' Nemzeti-gyűlés' hatalmábann?

(XVIII-dik *Lajos* Királyá, Néhai 16-dik *Lajos*' öregebbik testvérjét kiáltották-ki a' Rojalisták, kinek ezelőtt, a' hajdani szokás szerént való titulussa vólt: *Monsieur* vagy *Comte de Provence*. Ezen új Királyok a' Rojalista Frantziáknak, most *Olasz*-Országának *Verona* nevű Városában múlat.)

A' *Palatinátus*ban el-követett kegyetlen hatalmaskodássokat *Lang*; *Rougemaitre*; *Alexander*; és *Jacquinet* Frantzia Kommisszáriusoknak, valóságos és eleven fí-

nekkel festette-le a' Nemzeti-gyűlés előtt Jún. 15-diken, *Becker* nevű Tag, kit a' Nemzeti-gyűlés, *Kárlátóba* küldött vala el maga kebeléből azokra a' részekre. — *Becker*' Előadása szerent, *Speyer* (*Spira*) Városában százhat Házakat és hat Templo-mokat rontattak le a' nevezett Kommisz-fzáriusok; 's három millióból, melyet k-tsikartak a' Palatinátustól, nem adtak-bé többet 138 ezer lívernél a' Közönséges-Társaság' Kints-házába. Ezen Haramiák eránt azt végezte a' Nemzeti-gyűlés, hogy árestálni kell őket.

Barrere, által vagyon már adva a' Criminális Törvényfzéknek *Saintes*' vagy *Xaintes*' Városában, melly, százöt órán-nyi járó-földre esik *Páristól* Dél és Nap-nyugot között. Midön *Marreine* nevű Helységenn kereftül vitetett: átkozták és tsúfolták a' Lakosok: de *Saintes*ben né-minémű tífzetelet nyilatkoztattak eránta. *Billaud* és *Collot* vasban szállíttatnak mint egyéb Rabok, *Déli-Amérikának* *Guiane* (*Guiana*) nevű *Frantzia* Tartományra felé.

Az utolsó *Párisi* zenebonáért árestom-ban üllő néhai Tagjait a' Nemzeti-gyűlés-nek, Katonai Kommisszió ítéli ugyan: de éppen nem hamarkodva; hanem elegendő időt vesz magának a' Tanúk' meg-hal-lására, hogy helyes ítéletet hozhasson. Eggy a' foglyok közzül, *Prieur*, nem gon-dolta tanátsosnak meg-várni a' szenten-

tziát: hanem módot keresett az árestomból való ki-illantásban: 's egy kertben agyon akarta löni magát: de nem találta jól. Hallván egy Asszony a' puskaasztó oda szaladt, és bé-vitette a' maga szállására *Prieurt*: de félvénn a' következtésektől, önként ki-adta azt.

Párisból Jún. 18-dikán: — „Ma dél után eggyvedfél órakor halálra ítelt a' Katonai Kommisszió, néhai hat Nemzet-gyűlési Tagokat, kiknek neveik: *Romme* (az új Frantzia Kalendárium' fő-koholója); *Duquesnoy*; *Duroy*; *Bourbotte*; *Soubrany*; *Goujon*. A' reájok ki-mondatott szententzianak oda megy-ki a' summája: hogy Indítói 's Előmozdítói voltak az első *Pratriáli* (20-dik Májusi) szörnyű történeteknek; öfze-esküdtek a' Közönséges-Társaság ellen; széllyel akarták szóratni a' Nemzeti-gyűlést, 's le-öldösetni annak Tagjait, kik nem értettek egygyet vélek. Hallván a' szententziát *Goujon*, így kiáltott a' Bírákhoz: „Ezt a' portraitomat (festett képeimet) kérem küldjék a' Feleségemnek.“ — *Duquesnoi* így szólott a' Prézeshoz: „Által adom ezt a' Levelet, mellyben Parátimtól 's Feleségemtől veszem vég-bútsúmat. Óhajtom, hogy az én vérem legyen a' leg-utólszor ki-ontatott ártatlan-vér. Bártsak ez eszköze lehetne a' Közönséges-Társaság' meg-erősödésének. Éllyen a' Közönséges-Társaság

ság! — „Tsupánn a' Szabadság' ellensé-
gi — *monda Bourbotte* — kívánták az
én halálomat. Utolsó kívánságomat, utól-
só sohajtásomat, a' Hazámért fogom ten-
ni.“ — *Vilfza*-vitetvén a' tömlöztbe: hár-
man, úgymint: *Romme; Duquesnoy; és*
Goujon, agyon szúrták magokat. — *Bour-*
botte és *Duroy* is próbálták azt tsele-
kedni: de a' seb, mellyet ejtettek mago-
konn, nem okozhatta halálokat. — Mi-
dön ki-vitetett *Duroy* a' fatális szekérhez,
így-szóllott a' többek között: „Hát ugyan
a' végre lettek e' ezek a' kezek (*mutatván a'*
maga kezeire) hogy Hóhér által köttessenek
össze.“ — „Árisztokráta. Uraimék! örvend-
jetek.“ — Keményen is ki-kelt a' jelenlé-
vők ellen: *Soubrany* ellenben kérte, hogy
hagyják őtet tsendesen meg-halni. — Te-
mérdek Nép vólt örvendező szemlélője az
Exekúciónak. — — *Peyssard* meg-vallot-
ta, hogy ő, a' *Robespierre*' idejebéli Tifzt-
viselőket *vilfza*-kívánta rakatni hivatal-
lyokba; de egyéb nem sült reá; azért is
gilljotínra nem íteltetett; hanem számkive-
tésre.“

Néhai 16-dik *Lajos*' Fia' hóltt testé-
nek fel-bontatásáról, meg-jegyzésre méltó
dolog, hogy annak látására el-hívatta *Pá-*
*ris*ban a' Közjóra-ügyelő-Deputátzió, *Tos-*
kánai Követ Gróf *Carlettine*nek a' Szekretá-
riussát.

Néhai 16-dik *Lajos*' Leányáról, ki
most már 16-dik esztendő, több rendbéli

Párisi Levelek írják: hogy a' Közjóra-
ügyelő-Deputátzió, és a' Nemzet-gyűlési
Tagoknak nagyobb része, kéz által-adni
ezen Hertzeg-alfzonyt a' *Spanyol* Udvar-
nak; és hogy éppen ezen által-adás is egy
fogna lenni, a' Frantzia Közönséges-Társaság
és *Spanyol*-Ország között köttetendő
Békességnek Feltételei között.

A' *Frantzia* Közönsége: - Társaságnak
jövendőbeli Konstitútziónját vagy Igazgatta-
tása' módját dolgozó Kommisszióról, sok
Párisiak úgy vélekednek; hogy annak gon-
dolatja szerint, két Gyűlésekre kellene fel-
osztódni az ezentúl választatandó Nép' Kép-
viselőinek: melly Gyűlések között egyik-
nek, kötelessége lenne fel-tenni a' Tör-
vényt; a' másiknak pedig meg-erősíteni.
— Ezen két Gyűlésről csak némelly meg-
határozott dolgokban függenének a' Vég-
rehajtó Tanátsnak hét fő Tagjai, melly
meg-határozott dolgokra nézve, úgy kí-
vánván a' környülállások, Vádat is tehet-
ne fel azok ellen egyik Gyűlés, a' másik
Gyűlés pedig meg-állíthatná vagy helybe
hagyhatná a' Vádat. — *Roederer*, és *Fré-
ron* Nemzet-gyűlési Tagok; nem különben
Dupont is, ki Tagja vala az első Nemze-
ti-gyűlésnek, ki-adták nyomtatásban a'
Konstitútziónról való gondolatjaikat. — A'
fenn- említett Kommisszió, azért láttatik
halogatni a' Konstitútziónról való értelmé-
nek közlését: hogy meg-láthassa: Mire

hajlik e' részben a' Köz-vélekedés, melyet leg-bátorságosabb Kalaúznak tart.

Elegyes Tudósítások.

Helvétziának Tigurum nevű Városából Jún. 13-dikánn: — „Városunkat öt ezer fegyveres Polgárok őrizik, Mezőségi Lakosai közzül pedig Kántonunknak 6 ezeren vagynak készen ezen Városnak védelmére, ha erőszakot akarnának ellene próbálni négy Helységbéli Zenebonások, a' kik egésszen magoktól akarnának függeni. A' Bernai Kántonból is érkezik segítségünk: mihelyt kívántatik.“

Genevábann a' *Rhône* (Rodanus) mellyéki részt, és eggynehány erőss helyeket el-foglaltak a' Robespierristák, kik magokat *Marstúliánusoknak* nevezik.

Az *Orosz* Birodalomban igen szedik az újj Katonákat mindenfelé. A' *Lengyel* Országban lévő Katonaság' száma is nevedik szemiatomást.

Hollandiának nevezetes Városában *Amsterdamban*, olly Innepet hirdettettek az Elöljárók, Jún. 19-dikére, melly által minden *Amsterdamiak* nyilvánvalóvá tessék abból vett örömöket, hogy *Frigyes Belgyiom* szövetséget kötött a' Világon leg-nagyobb Közönséges - Társasággal, 's ennél fogva maga' Urává lett. Fő regulájává tevődött ezen Inneplésnek: hogy tsinos de eggyügyü öltözetben jelennyen meg arra kiki, és gyalog. Az újj Magi-

firátus tétel is ezen Innep-nápra határoz-
tatott.

Frigyes-Belgyiombann, a' jövő 1796-
dik esztendő' kezdetétől fogva, senki többé
a' Templomokba nem temetközhetik: a'
melly hóltt testiek pedig már a' Templo-
mokban feküsznek, nem kell hozzájuk
nyúlni leg-alább 1820-dik esztendeig. —
Tsendesen és pompa nélkül kell meg-es-
ni a' temetéseknek: azoknak alkalmatos-
ságával, titulusok emlegetésének és tizme-
rek' fizeleltetésének helye nem lehet. Al-
kalmatos fekvésü és tágas helyek válasz-
tatnak ki Temetőknek.

Az Iffú Svéd Király, és az Igazgató
Királyi Hertzeg, a' *Schoneni* táborból,
Dániának Fő-Városa felé vették útjokat
Júniusnak 16-dikánn, 's hogy a' *Koppen-
hági* parthoz érkeztek, bé-szállottak az
ott fekvő *Svéd* Hajósseregnek Vezér-ha-ó-
jába: mellyben Jún. 17-dikén együtt szan-
dékozott Ő Felsegekkel, és a' *Dániai* el-
ső-nagyságú hajóknak minden Kommen-
dánssaikkal ebédelni a' *Dániai* Korona'
Örököse.

Béts.

A' Néhai *Frantzia* Királyfinak *Lajos*
Károlynak halálát meg-gyászollya Felsé-
ges Udvarunk. Kezdődött a' gyász Jún.
29-dikénn, 's tart tizenöt napokig.

A' F. *Erdélyi* Udvari Cancelláriánál,
már bé-esküdött Referendáriusnak, Gróf
Eszterházy János Ő Excellentiája.

Kötelességünknek tartottuk jelenteni, hogy a' melly *Magyar- és Erdély-Ország*i Uraságok fel-szándekoznak *Bétsbe*: kélzen tartsák pallzusaikat; midön *Aulztria'* széleihez közelgetnek: mert azoknak elő-kívánása eránt, szoross parantsolatjok vagon a' széleken lévő Tisztviselőknek.

Magyar Ország.

A' Dunán túl lévő Reformáta Ekklesiák' Superintendenssévé válaíztatott *Pá-pánn*, Jún. 15-dik napján *Papai* Prédikátor Fő-Tízteletü *Torkos* Jakab Ur. — Ugyan azon alkalmatossággal, *Papai* Pró-fellzor Tiszt. *Marton* István Ur ízep érde-meire nézve, Superintendentiális Assessor-rá tétettetett.

Debretzenből Jún. 24-dikén: — „Az időknek járása úgy mutatja; hogy mind fzenánk, mind búzánk sokkal több fog lenni, mint a' múltt észtendőben. Szölleink is a' 10-dik Májusí hideg után, ugyan tsak nyújtanak reménységet a' felől, hogy valami tsekely szüretünk fog lenni; a' hegyeken pedig, negyed résznyi kárt se' tett azon hideg Szölleinkben.“

* * * * *

Tudósítás.

Kassához két mérttföldnyire fekvő *Pekliny* nevü Camerális Helységben vagon egy *Opil-Bánya*. Ezen Bánya, a' jövő *Septembernek* első napján délelötti 9

órákor, *Kassán*n, az ott lévő Camerális Háznál, kótyavetye (licitáció) által árendába fog adattatni. A' ki-árendálni kívánók jelennyenek-meg tehát az említett naponn és órann, *Kassann* a' nevezett Háznál. Ha kinek tettése lenne előre is megtekinteni az árendába botsáttatandó *Opál-Bányát*: jelentse magát a' végett *Pektinyben* a' Camerális Titztségnél.

* * * * *

Doll Aloysius *Bétsi* Könyváros Úrnál, következő fontos és hasznos Könyveknek egynehány Exemplárjaik óltsó árron találtnak, úgymint:

M. Georg Kovachich *Vestigia Comitiorum.*

Ejusdem — *Solennia Comitiorum.*

Ejusdem — *Editio Kolinovicsiani Diarii*

Diaetae anni 1741. sub titulo: Nova Ungariae Periodus.

Egyet egyet ezek közzül, két forintnál is drágábban lehet különben meg szerezni: de *Doll* Úrnál meg vehetni harminz garasokon. — Találtatik még ezen Könyváros Úrnál: *Merkur von Ungarn Jahrgang 1786. u. 1787. 24. Heft.* Magyar Mecenásoknak és Tudósoknak rézre metizett szép Képeikkel. Együtt mind a' 24 Szakaszoknak, egy tallér az árok.

